

Alle driftsoperatører og statlige mottak

DERES REF

VÅR REF

DATO

J/2278/98

12. november 1998

FØRINGER FOR MOTTAKENES PLANARBEID FOR 1999

I tråd med *Instruks for plan og økonomi i statlig mottak* oversendes med dette Utlendingsdirektoratets føringer for mottakenes planarbeid for 1999. Vedlagt følger også planskjemaer som viser hvilke områder UDI krever planlegging og rapportering på. I tillegg vedlegges plankalender for 1999.

Mottakene skal planlegge virksomheten for 1999 i henhold til Driftsreglementets del B, Krav til mottaksarbeidet.

Følgende deler av virksomheten skal prioriteres i planleggingen for 1999:

Opplæring og kvalitetssikring

Når det gjelder opplæring, så har driftsoperatør og UDI et delt ansvar. Driftsoperatøren har - i egenskap av arbeidsgiver - ansvar for å tilsette det antall personer som er nødvendig for å løse de oppgaver som skal ivaretas ved mottaket, og personalet skal være kvalifisert for å løse de oppgavene de får ansvar for. Videre skal driftsoperatør sikre at mottakets ledelse og øvrig personale får nødvendig opplæring og faglig veiledning.

UDI har på sin side et ansvar for å gi driftsoperatører og mottaksansatte opplæringstilbud på de felt som ligger innenfor UDIs ansvarsområde.

Kompetanse er et nøkkelord i arbeidet for å oppnå et tilfredsstillende kvalitetsnivå på driften og for å sikre kvaliteten på arbeidet. I forbindelse med planleggingen for 1999, skal personalets samlede kompetanse sammenholdes med de oppgavene mottaket samlet sett skal løse, og det skal lages en plan for kompetanseutvikling gjennom kompetanseheving av de ansatte og evt. gjennom nyrekruttering. I arbeidet med kompetanseheving bør økt samarbeid med erfarne driftsoperatører og hospitering i andre mottak vurderes som mulige tiltak.

Et stramt arbeidsmarked kan gjøre vanskelig å få tilsatt personell med den nødvendige kompetanse på de områdene hvor dette er et krav eller et ønske. I slike situasjoner må mottaket, i tillegg til kompetanseutvikling gjennom opplæring, søke å knytte til seg ekstern veiledning på de aktuelle områder.

Stikkord for utarbeidelse en plan for kompetanseutvikling kan være:

- hva slags kompetanse har vi i dag i mottaket for å utføre de oppgavene vi skal utføre?
- hvilke områder må vi styrke for å imøtekomme krav og prioriteringer?
- hvordan skal vi styrke kompetansen på disse områdene?

Barn og ungdom

Arbeid med barn og ungdom er et prioritert område i 1999. Generelt skal arbeidet med barn og ungdom være innrettet mot å

- støtte opp under foreldrenes evne til å ivareta omsorgen for egne barn
- sikre foreldrenes muligheter for påvirkning av og deltakelse i utformingen av tilbudet til barn
- vie ungdom særlig oppmerksomhet
- sikre ungdoms muligheter for påvirkning og deltakelse

En prioritering av arbeidet med barn og ungdom vil nødvendigvis måtte innebære at ansatte må være til stede på mottaket når barn og ungdom befinner seg der, dvs. utenom skoletiden. For noen kan det derfor være nødvendig å legge om turnusen for å kunne tilrettelegge tiltak for disse gruppene.

I hht Driftsreglementet kreves det fagkompetanse *eller* tilsvarende erfaring for den som har ansvaret for arbeid med barn og ungdom. Fra flere hold gis det uttrykk for at det må være et krav at det er barnefaglig kompetanse i alle mottak. Med barnefaglig kompetanse menes da personer som har en teoretisk bakgrunn og erfaringer i å vurdere hva barn trenger i forhold til helse, utvikling og kriser. Spørsmålet om barnefaglig kompetanse i alle mottak skal være et krav, vil bli vurdert i den forestående gjennomgangen/videreutviklingen av styringsdokumentene. Inntil videre presenteres det som et sterkt ønske fra UDI at det finnes slik kompetanse i alle mottak - og dersom det ikke gjør det, er det en forutsetning at mottaket knytter til seg en veileder med slik kompetanse.

Det er viktig å bidra til at barn og ungdom gis muligheten til å delta på mange arenaer i det lokalsamfunnet som mottaket er en del av. Her vil et godt samarbeid med både kommunale etater og frivillige lag og organisasjoner være avgjørende.

Fordi situasjonen på mottakene er forskjellig og fordi mottakenes omgivelser og beliggenhet også er forskjellig, vil behov for tiltak rettet mot barn og ungdom normalt også være forskjellig fra mottak til mottak.

Stikkord i arbeidet med å finne riktige tiltak overfor barn kan være:

- hvordan har barna det på vårt mottak?

- på hvilke områder er det behov for innsats?
- hvilke tiltak må iverksettes, av hvem og hvordan?

På denne måten kan man også identifisere hvem som har ansvaret. Gjelder det skolen, kan man legge planer for hvordan man skal påvirke kommunen til å bedre tilbudet. Gjelder det mottaket selv, legger man planer for egne tiltak.

Når det gjelder ungdom skal deres muligheter for påvirkning og deltakelse sikres på følgende måte:

- så sant det er praktisk mulig, skal ungdom ha en egen representant i samarbeidsrådet
- på mottak med en større ungdomsgruppe, skal det legges til rette for en egen organisering for disse for å sikre deres innflytelse på tilbudet, herunder økonomiske prioriteringer

Arbeid mot rasisme og diskriminering i nærmiljøet

Arbeid mot rasisme og diskriminering i nærmiljøet videreføres som en prioritert oppgave også i 1999. Mottakene skal planlegge for to aspekter av dette:

- Mottaket skal ha rutiner for håndtering av episoder med overgrep mot beboere i mottak, både når det gjelder varsling til samarbeidspartnere/andre etater og for hvilke tiltak som skal iverksettes på mottaket og i lokalmiljøet
- Mottaket skal drive forebyggende og holdningsskapende arbeid i nærmiljøet - fortrinnsvis i samarbeid med kommunen og evt. frivillige organisasjoner. Det er en forutsetning at beboerne trekkes aktivt med i dette arbeidet.

Regjeringen la den 15. juni i år frem *Handlingsplan mot rasisme og diskriminering (1998-2001)*. Mottakene skal i sitt arbeid på dette området bidra til å gjøre handlingsplanen og dens innhold kjent både for beboerne og samarbeidspartnerne.

UDI er ansvarlig for et tiltak i handlingsplanen som heter *Registrering og rapportering*. Her heter det at «Utlendingsdirektoratet skal utvikle et opplegg for rapportering primært basert på direktoratets egne kilder og i nær kontakt med Senter mot diskriminering. Rapportene skal gi et bilde av omfanget og utviklingen av rasisme og diskriminering i kommunene, samt hvordan kommunene arbeider med dette. Funnene skal årlig rapporteres til Kommunal- og regionaldepartementet.»

Alle mottak ligger i en kommune og alle mottak er en del av et lokalsamfunn. Mottakene vil derfor være en av UDIs kilder for den ovennevnte rapporteringen. Vi vil komme tilbake med informasjon om hvordan rapporteringen fra mottakene skal skje.

Beboermedvirkning

Beboermedvirkning videreføres også som et prioritert område i 1999, da det er det viktigste virkemiddelet mottaket har for å bidra til å normalisere beboernes hverdag og gi dem muligheter til i størst mulig grad å ivareta egen livssituasjon. Det at beboerne deltar i utførelsen av forskjellige oppgaver på mottaket skal være en naturlig og integrert del av driften.

Ut over deltakelsen i rent praktiske oppgaver, skal det fortsatt legges vekt på å øke beboernes muligheter for innflytelse på planlegging og prioritering av ressursbruk.

Planskjemaene fastsetter *minimumskrav* til planlegging og rapportering. De er dels en konkretisering av de prioriterte områdene, dels krav til planlegging og rapportering på andre områder. Vi gjør oppmerksom på at det i løpet av året kan komme tilleggskrav, både som en følge av en videreutvikling innen enkelte fagområder og som en følge av politikkendringer og justering av prioriteringene.

I tillegg til skjemaene med UDIs krav til planlegging, vedlegges også et antall skjemaer for planlegging av tiltak ut over UDIs krav.

Planskjemaene er laget i Word for Windows 7.0. De som ønsker skjemaene i dette formatet kan enten sende en e-post til **rkmlsh@udi.no** og få skjemaene tilsendt som et filvedlegg (den foretrukne måten) eller de kan fåes tilsendt på diskett ved henvendelse til Regionkontor Midt-Norge.

Avslutningsvis vil vi beklage den forsinkelsen som har oppstått ved utsendelsen av disse dokumentene.

Med hilsen
for Utlendingsdirektoratet

Kari Laupstad
regionleder

Lars Steinar Hansen
rådgiver

Vedlegg

Kopi: UDI/FLYKO
 UDI/Regionkontorene